

Asia: VN/1205/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi verotusmenettelystä annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esitysluonnoksella on tarkoitus toteuttaa hallituksen puoliväliriihen kirjaus, jonka mukaan Verohallinnon vertailutietotarkastuksia koskevaa sääntelyä kehitetään siten, että täsmennetään tietosuojaan vertailutietotarkastukselle asettamia vaatimuksia sekä säädetään Verohallinnolle kuuluvien henkilötietojen käsittelyyn liittyvien suojatoimenpiteiden toteuttamisesta. Vertailutietotarkastusten arvioidaan muutoksen myötä tehostuvan siten, että verotulot kasvaisivat kokonaisuutena arviolta 100 miljoonaa euroa, josta pääosa eli 80 miljoonaa euroa arvioidaan epäsuoriksi vaikutuksiksi.

Esitysluonnoksen tavoite harmaan talouden torjunnasta on kannatettava. Keskuskauppakamari kuitenkin katsoo, että esitysluonnoksen toteuttamistapaan saattaa liittyä ongelmia EU:n tietosuoja-asetuksen näkökulmasta.

EU:n tietosuoja-asetuksen edellyttämän oikeasuhtaisuuden toteutumisen näkökulmasta on olennaista, että vertailutietotarkastusta varten kerättävät tiedot rajataan ja kohdistetaan vain sellaisiin tietoihin, jotka ovat verovalvonnassa tarpeellisia. Esityksessä on kuitenkin vain ylimalkaisesti perusteltu, miten ehdotettu massadatakäsittely olisi oikeasuhtaista tietosuoja-asetuksen edellyttämällä tavalla. Yksittäistapausarvio oikeasuhtaisuudesta vaikuttaa jäävän Verohallinnon oman harkinnan varaan eikä tiedonantovelvollisille jätetä mahdollisuutta arvioida ja varmistua tietojen käsittelyn laillisuudesta tietoja luovutettaessa.

Esitysluonnoksen mukaan siinä on huomioitu tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalain vaatimukset ja tietojen käsittelyn olevan rajattu perustuslakivaliokunnan ratkaisukäytännön edellyttämällä tavalla täsmällisillä ja tarkkarajaisilla säännöksillä vain välttämättömään. Esitys kuitenkin vaikuttaisi mahdollistavan Verohallinnolle oikeuden vastaanottaa ja käsitellä myös sellaisia tietoja, jotka eivät

ole sen lakisääteisten tehtävien toteuttamisen näkökulmasta välttämättömiä, mikä ei ole tarkkarajaista, täsmällistä eikä oikeasuhtaista eikä siten vaikuta täyttävän tietosuojasääntelyn edellytyksiä.

Keskuskauppakamari huomauttaa, että riskin - ja mahdollisen riskin toteutuessa myös sanktion - tietosuojalainsäädännön rikkomisesta kantaa vertailutietotarkastuksen kohteena oleva yritys. Tämä korostaa sitä, että yrityksen tulee voida luottaa siihen, että Verohallinnon tietopyyntö yksiselitteisesti täyttää tietosuojalainsäädännön edellytykset.

Ottaen huomioon esityksen mahdollisen ristiriidan tietosuoja-asetuksen kanssa, Keskuskauppakamari katsoo, että esitys tulisi jättää toistaiseksi antamatta ja ohjata perusteelliseen jatkovalmisteluun, jossa muutosten yhteensopivuus EU:n tietosuoja-asetuksen kanssa tulisi huolellisesti uudelleenarvioida ja varmistaa, että yritysten oikeusturva ei kohtuuttomasti vaarannu.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Johanna Sipola

Tomi Viitala

Varatoimitusjohtaja Johtava veroasiantuntija

Viitala Tomi
Keskuskauppakamari